

Volk van God, geliefde broers en zussen van Jezus Christus,

Wat vindt u/jij:

- Vanaf 2001 heeft een gevluchte vrouw [dia1] uit Angola geprobeerd hier in Nederland asiel te krijgen. Het is haar meerdere keren geweigerd. Vorig jaar is ze op straat gezet. En met haar drie kinderen, die allemaal in Nederland zijn geboren, dreigde hetzelfde te gebeuren. Is dat rechtvaardig?

- Een gehandicapte man [dia2] die veel verzorging nodig heeft is terneergeslagen omdat zijn begeleider en ook andere personeelsleden worden ontslagen vanwege de bezuinigingen op de zorg. Hij is haast wanhopig, want wie moet er straks voor hem zorgen? Is dit rechtvaardig?

- In onze tijd is het niet zo populair om mensen het oordeel aan te zeggen. Mensen willen liever een vrolijk en blij geloof waarin niet al te moeilijk wordt gedaan en waarin beloofd wordt dat je [dia3] welvaart en voorspoed krijgt als je maar gelooft in Jezus. Is dat rechtvaardig?

Het zijn een paar voorbeelden uit onze eigen tijd en ons eigen landje die laten zien hoe verbazend actueel de bijbel is, en zeker de woorden van Micha die zo'n 2700 jaar geleden gesproken zijn.

Misschien kent u sinds een aantal jaren wel de [dia4] *Micha Campagne*, die op basis van de bekendste tekst uit Micha opkomt voor recht en gerechtigheid.

Misschien kent u ook wel de spreuk over die bekendste tekst: *geen schoner woord met groter kracht dan Micha 6 en wel vers 8*: [dia5]

Er is jou, mens, gezegd wat goed is, / je weet wat de Here van je wil: niets anders dan recht te doen, trouw te betrachten / en nederig de weg te gaan van je God.

Micha leefde [dia6] in een spannende tijd waarin er in het grote wereldgebeuren veel aan de hand was. Het machtige Assyrie spreidde naar alle kanten zijn macht uit.

Het koninkrijk van David en Salomo was [dia7] noodlottig gesplitst in twee kleinere rijken: Israël (het Tienstammenrijk) en Juda (het Tweestammenrijk).

Micha wordt gedateerd onder de regering van Jotam, Achaz en Hizkia, allen koningen van Juda. Zij regeerden zo ongeveer 740 – 690 voor de geboorte van Jezus Christus.

Micha is daarmee tijdgenoot van o.a. Jesaja, met wie zijn profetie ook wel overeenkomst vertoond.

Micha [dia8-blanco] ziet in visioen machtig indrukwekkend de Here God neerdalen – plechtig loopt de Here over de hoogten van de aarde, en waar Hij zijn voeten neerzet smelten de bergen en splijten de dalen. Imponerend! God!

Je voelt aan alle kanten: met zo'n machtige God valt niet te spotten. Deze God heeft werkelijk macht. Als de *aarde* al siddert wanneer Hij naderbij komt – wat zal de *mens* dan wel niet?!

Ja, en de Here God komt niet voor de gezelligheid op visite. [dia9]

Hij komt om aan te klagen, om te oordelen. Misdaden aan de kaak te stellen. Onrecht.

Van Samaria maak ik een ruïne, kale grond... Zijn stenen stort ik in het dal, zijn fundamenten leg ik bloot... Dat is dreigende taal.

Al zijn godenbeelden worden verbrijzeld... Daar schrik je van: godenbeelden? In Israël? Hoe bestaat het! Terwijl ze zo goed wisten hoe erg de Here dat vindt!

Al dat hoerenloon gaat in vlammen op... Dat is helemaal verschrikkelijk: die beelden zijn dus betaald met geld uit de prostitutie. Onvoorstelbaar wat een schunnige vuiligheid daar bij die tempels plaatsvond.

Maar ook Jeruzalem en het Tweestammenrijk krijgen er van langs.

Wat zijn de offerhoogten van Juda? Jeruzalem! Dat laat iets zien van de totaal verkeerde manier waarop de godsdienst plaatsvond (ik hoop daar volgende week op terug te komen).

[dia10] Het is niet mis wat de Here door zijn profeet aan de kaak stelt.

Er zijn mensen die op bed al plannen bedenken over wat ze zich de volgende dag weer eens zullen toe-eigenen. *Willen ze een veld, ze roven het. Willen ze een huis, ze nemen het. Ze maken zich meester van huizen en hun bezitters, van mensen en hun eigendom.*

Onwillekeurig roept dat gedachten op aan de geschiedenis waarin Koning Achab van Israël zich de wijngaard van zijn buurman Nabot toe-eigent. Dat gaat met bruto machtsvertoon, waarbij zelfs een mensenleven niet telt. Het gaat tegen het duidelijke gebod van de Here om niet te begeren wat van je naaste is. Maar ook tegen het gebod dat een akker en een wijngaard voor altijd in het bezit van de familie moet blijven, juist om ieder mens een recht van bestaan te geven (Leviticus 25:23v)

Maar is er veel veranderd? Hoeveel Koning Achabs zijn er niet in onze tijd? Machtige directeuren die liever personeelsleden ontslaan dan hun tiende Mercedes inleveren?! Overheden die stukjes land van de armen onteigenen om hun sportpaleizen te bouwen?!

Er is nog meer: Nietsvermoedende, vreedzame voorbijgangers worden van hun mantel beroofd. Vrouwen worden uit hun huizen verdreven waarin zij gelukkig zijn. Kinderen wordt de luister van de Here ontnomen.

Vooraf dit laatste is opvallend gezegd – de luister van de Here bij kinderen. Dan denk je aan Psalm 8: *Uit de mond van kinderen en zuigelingen heeft de Here sterkte (luister) gegrondvest...* → Kinderen laten in hun kleinheid, zwakheid en afhankelijkheid, iets van de grootheid van God zien. Uit heel de OT-wetgeving en profetie blijkt dan ook telkens weer hoe juist het omgaan met de zwakken, de weduwen en wezen, de vrouwen en de kinderen, de toetssteen is van de rechtvaardigheid.

Nu mogen we ons gelukkig prijzen dat we een [dia11] goed rechtssysteem kennen in Nederland. In veel landen is dat heel anders.

Daar lijkt het meer op wat Micha schrijft (in hfd 3) en waar de leidslieden van het volk (burgerlijk en kerkelijk!) er flink van langs krijgen: *jullie die de gerechtigheid verafschuwen, en al wat recht is krom maken, die Sion bouwen op bloed en Jeruzalem op onrecht. De leiders spreken er recht in ruil voor geschenken, de priesters geven onderricht tegen betaling, de profeten voorspellen voor geld...*

Wat is het vreselijk als dit het rechtssysteem in je land is! Als het gebouwd is op corruptie en vriendjespolitiek. Als niet de waarheid maar het geld de doorslag geeft. En tegelijk: in hoeveel landen is dit ook nu nog aan de orde van de dag?!

De Here oordeelt erover.

Daarom (...) zal de Sion als een akker worden omgeploegd, zal Jeruzalem een ruïne worden en de tempelberg een overwoekerde heuvel. [dia12-blanco]

Micha's reactie kun je je wel voorstellen: hij is geschokt, ontzet over wat hij moet vertellen.

En is dat niet precies wat profetie beoogd: dat je erop reageert?!

Profetie is vaak dreigend. Oordelend. Zwaar.

Wij houden daar niet zo van – het moet wel leuk blijven!

De mensen toen hielden er ook niet van – al die zwartkijkerei van hun profeten, helemaal zwartgallig werd je ervan. Al die hel en verdoemenispreken...

Houd op – zeggen ze – houd op met dat geprofeteer! Komt er nooit een eind aan die beschimpingen? Zou dit het zijn wat het volk van Jakob is aangezegd? Verliest de Here zo snel zijn geduld, zouden dit zijn daden zijn?

Hoe herkenbaar is dat – het dreigende wegmoffelen: ach, het valt toch nog wel een beetje mee – zo erg streng is de Here toch niet?! Dit ziet Hij toch nog wel door de vingers?! Je vraagt toch gewoon weer vergeving!?

Maar het kenmerk van echte profetie is dat het waar is, dat het uitkomt – als er tenminste niks verandert in de houding van de mensen.

En deze profetie van Micha is uitgekomen – ja, en ook niet!

Dat moet ik natuurlijk even uitleggen.

- Wat over Samaria/Tienstammenrijk is gezegd is *wel* uitgekomen. In 722 [dia13.1] hebben de Assyriërs Samaria totaal verwoest, het land kapot gemaakt en de bewoners in ballingschap naar Assur weggevoerd.

- Over wat tegen Juda/Tweestammenrijk is gezegd, ligt het wat genuanceerder. In 701 staan de legers van Assur inmiddels ook voor [dia13.2] de poorten van Jeruzalem. Vele andere steden in Juda zijn dan al ingenomen. Dat is wat verteld wordt in 1:10b-16.

De eerste vijf steden die genoemd worden dragen een meer *symbolische* naam, met een woordspeling die in onze vertaling helaas heel lastig is weer te geven – zij maken iets duidelijk van het indrukwekkende en verwoestende dat zal plaatsvinden.

Daarna volgen vijf steden die echt bestaan, waarvan Lachis de crux vormt. [dia14] Lachis was namelijk een belangrijke vestingstad. Over haar wordt gezegd: *in jou huist het kwaad van Israël, de oorsprong van de zonde van Sion*. Het lijkt erop dat we hier moeten denken aan militaire overmoed, vertrouwen op paarden en wagens, op dikke muren en eigen kracht – zo van: wij hebben alles goed voor elkaar, wat kan ons gebeuren?! Een denken en handelen waarin de Here God geen enkele rol meer speelt. Zo denken en handelen wordt gestraft. Deze steden worden ingenomen.

Maar bijzonder: Jeruzalem niet.

Op wonderbaarlijke wijze verdwijnt het vijandelijke leger en laat uiteindelijk Jeruzalem (nog) met rust.

Over deze geschiedenis kun je lezen in 2 Koningen 18,19 en Jesaja 36,37.

Daarin wordt duidelijk het oprechte geloof en Godsvertrouwen van koning Hizkia.

De [dia15] brallende opperbevelhebber van Assur tegt God en bespot zijn volk.

Hizkia legt dat bij de Here neer. Hij stuurt boodschappers naar Jesaja met de woorden: *Deze dag is er een van angst, straf en vernedering; het is als bij een geboorte waarbij de baarmoeder is ontsloten maar de kracht om te baren ontbreekt. Maar misschien slaat de Here uw God acht op wat de bevelhebber heeft gezegd (...) die de levende God hoonde, en misschien zal Hij die belediging vergelden. Bid daarom voor degene van ons volk die er nog over zijn.* (2 Koningen 19:3v)

En dit is dan de reactie van Jesaja: *Dit zegt de Here: laat je niet ontmoedigen door de woorden waarmee de knechten van de koning van Assur Mij hebben bespot. Ik zal hem een geest sturen en hem een gerucht laten influisteren waardoor hij naar zijn eigen land terugkeert, en daar zal ik hem een gewelddadige dood laten sterven* (2 Koningen 19:5v).

En deze profetie is waar, want het gebeurt precies zo als Jesaja heeft gezegd!

Op bijzondere wijze wordt Jeruzalem zo (nog) gespaard voor de verwoesting. [dia16-blanco]

En dat maakt weer iets anders duidelijk, nl dat reactie op profetie effect heeft. Ik zei net al dat profetie altijd de bedoeling heeft dat er op gereageerd wordt. Oordeelsaankondiging is dreiging met de bedoeling dat er bekering komt. Dat men terugkomt van verkeerde dingen. En dat is in feite bij iedere vermaning en bestraffing zo – het wil iets teweeg brengen, verandering van gedrag, een beter leven – en als het gaat om geloofszaken zelfs *eeuwig* leven!

Daarom is het zo kortzichtig om weg te lopen voor dreigende profetie, om je kop in het zand te steken als je ergens op wordt aangesproken.

Daarom is het zo oneerlijk om alleen maar een welvaartsevangelie te verkondigen – het is niet anders dan mensen zand in de ogen strooien.

Daarom is het juist *liefde* die maakt dat er dreigende profetie klinkt – achter al [dia17] die donkere woorden schijnt de zon van Gods liefde voor zijn volk.

Botte onverschilligheid laat een ander in z'n sop gaarkoken en naar de ondergang gaan.

Maar als je echt van iemand houdt, spreek je hem/haar ergens op aan, geef je straf, ben je uit op verandering en bekering.

En de Here houdt van zijn volk. Houdt zielsveel van zijn volk. Hij wil niets liever dan dat alle mensen gered worden. Daar is Hij op uit. En daarom stopt de Here er niet mee om telkens opnieuw, met eindeloos geduld, zijn kinderen wakker te schudden en terug te brengen bij de liefde, het geloof en de gehoorzaamheid aan Hem.

Alle macht die Hij ter beschikking heeft gebruikt de Here daarvoor.

Ook zijn macht over vreemde heersers. Want dat zie je hier haast tussen neus en lippen door: Assyrie mag dan machtig zijn en naar alle kanten zijn vleugels uitslaan, uiteindelijk doet het niet meer dan de Here wil. De Here God daalt neer en waar Hij komt raakt de aarde in beroering. Hij gebruikt Assur als factor van betekenis om zijn volk te slaan, pijnlijk te treffen. Maar het is in zijn hand: als de Here het wil verdwijnt immers ook weer het vijandelijke leger!

Dat moeten alle koningen en hooggeplaatsten van links tot rechts, dat moeten alle dictators en machthebbers, alle directeuren en grootgrondbezitters, dat moeten alle bestuurders, ook die in de kerk, steeds weer erkennen: niet ik heb de macht, maar God heeft de macht. Niet ik ben koning, maar Jezus Christus is koning. Mensen moeten niet kraaien naar wat ik wil, maar doen wat God wil. Dat *moeten* ze erkennen, als het nu niet is, dan wel voor de rechterstoel van Christus. En alleen tot eigen schade en schande kunnen ze het niet doen.

Want gehoorzaamheid aan de Here heeft heilzaam effect.

Hizkia luistert naar de Here. Hizkia is een vrome koning die in afhankelijkheid aan God leeft. Hizkia brengt een hele reformatie op gang. Dat is de reden dat – in ieder geval voorlopig – de verwoesting aan Jeruzalem voorbij gaat.

Want zo goed en genadig is de Here: Hij reageert op wat mensen doen.

Hij straft onrecht, maar over recht en gerechtigheid geeft Hij zijn zegen.

En dat is de zon van de liefde die achter de donkere wolken schijnt. En steeds is ook dat licht aanwezig. Soms als een glimp. Soms als een helder licht.

Want ook nu zegt onze God: *Ik zal je bijeenbrengen, Jakob, je in je geheel bijeenbrengen. Ik zal verzamelen wat er van Israël over is, Ik zal het verzamelen...*

Het vrederijk is ook in aantocht! En aan die belofte mocht Israël zich vastklampen, en aan die belofte mogen wij ons vastklampen: uw Koninkrijk komt! Het Koninkrijk waarin recht zal worden gedaan. En waardoor wij ons nu al mogen laten inspireren.

Amen